

Stanovisko rady Ústavu jaderné fyziky AV ČR, v. v. i., k výsledkům hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2005-2009

Souhrn

Rada ÚJF AV ČR konstatuje, že v provedeném hodnocení došlo k pochybením:

1. systémovým
2. při změnách hodnocení některých útvarů ÚJF AV ČR, které byly provedeny AR.

Pochybení v bodě 1 se týká především použití neceločíselné stupnice k hodnocení vědeckých útvarů některých ústavů, které je v rozporu s Metodickým pokynem pro zpracování podkladových materiálů pracovišť AV ČR v rámci hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2005-2009.

Pochybení v bodě 2 se týká zásahů AR do závěrů Komise pro hodnocení výzkumné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2005-2009 pro matematiku, fyziku a informatiku, které považujeme za nedostatečně zdůvodněné.

Z uvedených důvodů žádáme o změnu neceločíselného hodnocení vědeckých útvarů na celočíselné v rámci celé AV ČR a změnu sníženého hodnocení vědeckých útvarů ÚJF AV ČR 1- Fáze jaderné hmoty, 3 - Teoretická fyzika a 8 – Radiofarmaka na původní hodnoty podle hodnocení výše uvedené Komise.

Obecné připomínky

Podle materiálu Stanovisko k výsledkům hodnocení hodnotící komise se Akademická rada rozhodla „promyšleně provést nezbytné úpravy výsledných známek některých vědeckých útvarů“, mj. i na základě informací, které členové AR a Řídící skupiny získali při prezenčních hodnoceních ústavů. Rada ÚJF konstatuje, že jeden člen AR se zúčastnil pouze prvního dne prezenčního hodnocení ÚJF, žádný člen Řídící skupiny na prezenčním hodnocení nebyl přítomen.

AR provedla úpravy výsledných známek v některých případech na základě porovnání mezi ústavu I. VO, popř. ústavu jednotlivých sekcí. V případě ÚJF použila ke snížení hodnocení u dvou útvarů i porovnání mezi ústavu v rámci ÚJF. Rada ÚJF je přesvědčena, že hodnotící komise a zahraniční posuzovatelé posuzovali ústavu ÚJF jednotně v odpovědném, náročném, důkladném, detailním, poctivém a komparativním procesu.

Ve výsledcích hodnocení se v některých případech objevuje podrobnější stupnice než pětibodová celočíselná stupnice stanovená v Metodickém pokynu pro zpracování podkladových materiálů. Rada ÚJF poukazuje na to, že v Metodickém pokynu jsou stanovena hlediska pro zařazení do pěti stupňů hodnocení a slovní vyjádření těchto stupňů. Hlediska pro udělení poločíselného stupně hodnocení a jejich slovní vyjádření chybí. Poločíselnou stupnici považujeme za nesystémovou. Její použití v některých případech a naopak striktní dodržení pětibodové celočíselné stupnice v jiných případech může vést k zvýhodnění nebo znevýhodnění útvaru při hodnocení.

Podle materiálu Metodický pokyn pro zpracování podkladových materiálů se hodnotí tematické okruhy A až E, přitom jednotlivým tematickým okruhům je přiřazena stanovená váha. Hodnoty spočtené touto váženou metodou a zaokrouhlené na celá čísla jsou u 5 útvarů

ÚJF z 9 nižší než výsledné hodnocení. Rada ÚJF žádá o vysvětlení, jakým způsobem byly v procesu hodnocení vzaty v úvahu stupně hodnocení jednotlivých tematických okruhů a jejich váhy.

Členové Řídící skupiny a Akademické rady jsou jako pracovníci ústavů AV objekty prováděného hodnocení. Rada ÚJF zastává názor, že ovlivňování a zasahování do sumativní fáze hodnocení ze strany členů Řídící skupiny a Akademické rady, s výjimkou přípravy a řešení otázek organizačních, zpochybňuje nastavení celého procesu jako *peer review* hodnocení.

Připomínky k hodnocení některých útvarů ÚJF AV ČR

Útvar ÚJF – 1 Fáze jaderné hmoty

AR rada změnila ohodnocení tohoto útvaru z 1 na 2 s konstatováním, že jeho hodnocení stupněm 1 v porovnání s dalšími útvary I. VO není odůvodněné a odpovídá stupni 2 Metodického pokynu. Podrobnější argumentaci pro tento svůj názor AR nesděljuje, konstatuje jen tezi, která se nevztahuje k současnému hodnoticímu procesu, a to, že „pro hodnocení útvarů, které jsou založeny na spolupráci velkých mezinárodních týmů, je v budoucnu zapotřebí použít specifický postup“.

Názor rady ÚJF k hodnocení útvaru ÚJF – 1:

Snížení hodnocení útvaru ÚJF – 1 provedené AR je neospravedlněné. Jako důvody pro tento názor uvádíme:

- a) Hodnotící komise k tomuto útvaru konstatuje: „Z povahy tohoto výzkumu vyplývá nutnost zapojení do velkých mezinárodních kolaborací, nicméně přínos obou týmů ÚJF v těchto kolaboracích je velmi dobře viditelný“. V zápise ze zasedání hodnotící komise za přítomnosti zahraničních posuzovatelů se uvádí, že útvar „should be marked as excellent on the international scale“.
- b) Hodnotící komise ve svém komentáři podrobněji rozvádí důvody pro toto hodnocení. V Závěrečném protokolu stojí: „Hodnotitelé došli k závěru, že měřítkem excellence v případě takového typu výzkumu je relativní význam a náročnost úkolů, které daný útvar pro kolaboraci plní.“ Při vší úctě k názoru členů AR a řídicí komise jsme přesvědčeni, že názor hodnotící komise a zahraničních posuzovatelů je názorem kompetentnějším a kvalifikovanějším.
- c) K potvrzení našeho názoru na neospravedlněné snížení hodnocení útvaru ÚJF – 1 dále uvádíme (tyto argumenty zazněly i při prezenčním hodnocení a některé z nich jsou použity pro odůvodnění stanoviska hodnotící komise):
 - experimenty HADES a STAR jsou ve svém oboru prvotřídní světové experimenty
 - v experimentu HADES tým ÚJF vyrobil, instaloval a je plně odpovědný za jeden z klíčových detektorových subsystémů, tzv. TOF
 - podíl skupiny ÚJF je nezastupitelný pro fyzikální analýzu *jet like correlations* a *heavy flavour* v experimentu STAR; členové skupiny vedli či vedou dvě ze šesti fyzikálních skupin
 - pracovník útvaru je předsedou kolaboračního výboru experimentu HADES
 - pracovník útvaru vede jednu z fyzikálních skupin experimentu HADES týkající se identifikace hadronů.
- d) K tezi AR, že „pro hodnocení útvarů, které jsou založeny na spolupráci velkých mezinárodních týmů, je v budoucnu zapotřebí použít specifický postup“, konstatujeme, že

specifický přístup je pak patrně zapotřebí použít nejen u velkých mezinárodních kolaborací, ale též i u kolaborací středních a menších.

- e) Pokud AR zastává názor, že pro útvar ÚJF je stupeň hodnocení 1 nepatřičný, žádáme AR o sdělení, které zahraniční skupiny nebo pracoviště v oblasti studia fází jaderné hmoty by považovala za hodny oznámkování stupněm 1.

Útvar ÚJF – 3 Teoretická fyzika

AR změnila hodnocení tohoto útvaru ze stupně 1 na stupeň 2 s tím, že se domnívá, že je to spravedlivější hodnocení, a s konstatováním, že útvar ÚJF – 3 nedosahuje úrovně útvaru ÚJF - 4. Podrobnější argumentaci pro svoji domněnku AR neuvádí.

Názor rady ÚJF k hodnocení útvaru ÚJF – 3:

Snížení hodnocení útvaru ÚJF – 3 provedené AR je neospravedlněné. Jako důvody pro tento názor uvádíme

- a) Hodnotící komise a posuzovatelé konstatují, že „útvar na vynikající úrovni pěstuje několik perspektivních a vysoce aktuálních oblastí teoretické fyziky“ a že „theoretical physics is excellent“.
- b) Hodnotící komise ve svém komentáři podrobněji rozvádí důvody pro své hodnocení. Při vši úctě k názoru členů AR a řídicí komise jsme přesvědčeni, že názor hodnotící komise a zahraničních posuzovatelů, je názorem kompetentnějším a kvalifikovanějším.
- c) Členové útvaru se přímo a zásadním způsobem podílejí na návrzích a interpretaci experimentů v oblasti fyziky podivnosti a hyperjaderné fyziky na předních světových pracovištích JLab (USA), Tohoku (Japonsko), Mainz (Německo).
- d) Podle stavu citačního ohlasu z databáze WOS ke dni 25.3.2011 byly na práce uveřejněné v hodnoceném období 2005 – 2009 u třech nejcitovanějších členů útvaru počty citací (níže uváděné počty citací jsou s autocitacemi, ale bez případných duplicit)
- | | | |
|-------------------------|------------|----------------------------|
| pracovník ÚJF - 3 č. 1: | 372 citací | (nejcitovanější práce 91) |
| pracovník ÚJF - 3 č. 2: | 74 citací | (nejcitovanější práce 22) |
| pracovník ÚJF – 3 č. 3: | 62 citací | (nejcitovanější práce 21). |
- Tento citační ohlas svědčí o velkém mezinárodním dopadu práce členů útvaru ÚJF – 3 a je plně srovnatelný s ohlasem prací třech nejcitovanějších členů útvaru ÚJF – 4
- | | | |
|-------------------------|------------|----------------------------|
| pracovník ÚJF – 4 č. 1: | 401 citací | (nejcitovanější práce 24) |
| pracovník ÚJF - 4 č. 2: | 172 citací | (nejcitovanější práce 44) |
| pracovník ÚJF – 4 č.3: | 68 citací | (nejcitovanější práce 15). |
- e) Citační ohlas uvedený v předchozím bodě je plně srovnatelný či vysoce předčí obdobný citační ohlas na práce vedoucích pracovníků útvarů z jiných ústavů I. VO, které jsou hodnoceny stupněm 1. Např. u útvarů GFÚ AV ČR jsou počty citací u vedoucích pracovníků útvarů
- | | | |
|---------|------------|----------------------------|
| GFÚ – 1 | 47 citací | (nejcitovanější práce 8) |
| GFÚ – 3 | 124 citací | (nejcitovanější práce 36) |
| GFÚ - 5 | 82 citací | (nejcitovanější práce 16). |
- U útvaru FZÚ – 4, který je obdobně jako útvar ÚJF – 3 zaměřen na teoretickou fyziku a který byl úpravou AR povýšen ze stupně hodnocení 2 na stupeň hodnocení 1, má vedoucí pracovník útvaru
- | | | |
|---------|-----------|----------------------------|
| FZÚ – 4 | 81 citací | (nejcitovanější práce 26). |
|---------|-----------|----------------------------|
- f) Aniž by rada ÚJF chtěla zpochybnit stupeň hodnocení 1 u útvarů GFÚ -1, GFÚ – 3, GFÚ – 5 a FZÚ – 4, žádá o vysvětlení, proč útvar ÚJF – 3 nedosahuje podle názoru AR úrovně těchto útvarů.

- g) Rada ÚJF žádá AR o sdělení podrobnějších důvodů pro domněnku AR, že spravedlivějším hodnocením pro útvar ÚJF - 3 je stupeň 2.

Útvar ÚJF – 8 Radiofarmaka

AR změnila hodnocení tohoto útvaru ze stupně 2 na stupeň 3 s tím, že se domnívá, že je to spravedlivější hodnocení, a s konstatováním, že útvar ÚJF – 8 je lépe srovnatelný s dalšími útvary ÚJF hodnocenými stupněm 3. Podrobnější argumentaci pro svoji domněnku AR neuvádí.

Názor rady ÚJF k hodnocení útvaru ÚJF – 8:

Snížení hodnocení útvaru ÚJF – 8 provedené AR je neospravedlněné. Jako důvody pro tento názor uvádíme

- a) Hodnotící komise konstatuje, že „ve své oblasti zaujímá tým čelní postavení v ČR“ a že útvar je „the only visible group in the Czech Republic“. Hodnotící komise uvádí, že výzkum v útvaru má silně interdisciplinární charakter a velký aplikační potenciál a zdůrazňuje společenský význam výzkumu v oblasti radiofarmak. V zápise z jednání se konstatuje, že „the group is competitive, on the right track“, v posudku se uvádí mezi důvody pro hodnocení stupněm 2 „research programm which is visible by means of the publications“ a „following and even determining modern trends of developments to radiotherapeutics/related radiotracers on partially international scale“.
- b) Při vší úctě k názoru členů AR a řídicí komise jsme přesvědčeni, že názor hodnotící komise a zahraničních posuzovatelů, je názorem kompetentnějším a kvalifikovanějším.
- c) Citační ohlas z databáze WOS ke dni 25.3.2011 na práce vedoucího útvaru uveřejněné v hodnoceném období 2005 – 2009 - 57 citací (nejcitovanější práce 13).
- d) Jak vyplývá ze stanoviska hodnotící komise a ze zápisu z jednání, při hodnocení útvarů ÚJF-2 a ÚJF-5 stupněm 3, sehrál velkou roli věkový profil těchto útvarů. Obdobná výška se nemůže týkat útvaru ÚJF – 8 Radiofarmaka. Podle hodnotící komise „věkové rozdělení je příznivé, skupina stále vychovává studenty a mladé pracovníky“.
- e) Rada ÚJF je přesvědčena, že u útvaru ÚJF – 8 jsou kvalita výzkumu a dosažené výsledky významné na mezinárodní úrovni a v národním měřítku mají zásadní dopad na rozvoj oboru.
- f) Rada ÚJF žádá AR o sdělení podrobnějších důvodů pro domněnku AR, že spravedlivějším hodnocením pro útvar ÚJF - 8 je stupeň 3.

Útvar ÚJF – 2 Jaderná fyzika nízkých energií

Hodnotící komise hodnotí tento útvar stupněm 3.

Názor rady ÚJF na útvar ÚJF – 2:

- a) V útvaru se provádí výzkum na vysoké mezinárodní úrovni, domácí přístrojové vybavení ústavu a útvaru je vyhledáváno skupinami z významných zahraničních pracovišť pro společné práce a experimenty.
- b) Tým pracující na přípravě špičkového světového experimentu KATRIN má v tomto experimentu zásadní roli zabezpečováním úlohy kalibrace a monitorování. Během přípravy experimentu, která nyní trvá téměř 10 let, jsou publikační výstupy tohoto týmu pochopitelně potlačeny.
- c) V rámci dvou experimentů na ISOLDE/CERN je příspěvek ÚJF zásadní.

- d) Rada ÚJF je přesvědčena, že u útvaru ÚJF – 2 jsou kvalita výzkumu a dosažené výsledky významné na mezinárodní úrovni a v národním měřítku mají zásadní dopad na rozvoj oboru.
- e) Hodnota známky pro útvar ÚJF-2 spočtená váženou metodou ze známek hodnocení tematických okruhů A až E je 2,2.
- f) Jak vyplývá z hodnocení hodnotící komisí a ze zápisu z jednání, hodnocení stupněm 3 je zejména odrazem znepokojení nad věkovou strukturou útvaru. Rada ÚJF si je plně vědoma této slabiny i toho, že perspektiva útvaru je významným hlediskem hodnocení.
- g) Na druhé straně si rada ÚJF není jista, zda podobné posuzování věkové struktury a hlediska perspektivy se vždy promítlo i v hodnocení jiných útvarů v rámci I. VO. Např. podle materiálů na webu Geofyzikálního ústavu AV ČR je složení útvaru GFÚ – 5 hodnoceného stupněm 1
3 vědecktí pracovníci 75, 74 a 59 let,
1 pracovník VŠ bez vědecké hodnosti 40 let,
1 technik.

Útvar ÚJF – 5 Jaderná fyzika pro energii

Hodnotící komise hodnotí tento útvar stupněm 3.

Názor rady ÚJF na útvar ÚJF – 5:

- a) V útvaru se provádí výzkum na vysoké mezinárodní úrovni. Generátor neutronů ÚJF (cíleně vyvinutý pro budoucí světové zařízení IFMIF, tedy nikoliv získaný a „provozovaný“) je pro obor jaderných dat zařízením v EU ojedinělým, na jeho experimenty je vázána aktivita vedoucí neutronové laboratoře IFMIF v KIT Karlsruhe. Útvar je součástí projektů dlouhodobého programu EURATOM F4E.
- b) Společenský význam výzkumu v této oblasti je značný.
- c) Rada ÚJF je přesvědčena, že u útvaru ÚJF – 5 jsou kvalita výzkumu a dosažené výsledky významné na mezinárodní úrovni a v národním měřítku mají zásadní dopad na rozvoj oboru.
- d) Hodnota známky pro útvar ÚJF-5 spočtená váženou metodou ze známek hodnocení tematických okruhů A až E je 2,4.
- e) Jak vyplývá z hodnocení hodnotící komisí a ze zápisu z jednání, „age profil is an issue“ a „náboru nových studentů by měla být věnována zvýšená pozornost“. Rada ÚJF konstatuje, že v tomto ohledu dochází v poslední době k významnému pozitivnímu posunu.

Projednáno a schváleno na zasedání rady ÚJF AV ČR dne 31. března 2011

Počet členů rady: 12

Přítomno: 10 členů

Přítomno při hlasování: 8 členů

Pro stanovisko: 7 členů

Proti stanovisku: 1 člen

Zdrželo se: 0 členů

V Řeži, 31. března 2011

prof. Ing. Jan Kučera, CSc.
předseda rady Ústavu jaderné fyziky AV ČR, v. v. i.